

דברי הסבר

מה במבזק

דברי הסבר

■ חוק הביטוח הלאומי (נגיף הקורונה החדש- הוראת שעה- תיקון מספר 216)(הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה), התש"פ-2020

מאמר

■ סוגיות בתשלום דמי הבראה

הסכם קיבוצי

■ הסכם קיבוצי כללי - דמי הבראה

חוזר

■ עדכונים בנושא אבטלה מתאריך 7 ביולי 2020

סיכום של דברים
יום 7.7.2020 פורסם ברשומות חוק הביטוח הלאומי (נגיף הקורונה החדש - הוראת שעה - תיקון מס' 216)(הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה), התש"פ-2020.

חוק הביטוח הלאומי (נגיף הקורונה החדש-הוראת שעה- תיקון מספר 216)(הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה), התש"פ-2020

עו"ד מיטל דולב - בלט

ביום 7.7.2020 פורסם ברשומות חוק הביטוח הלאומי (נגיף הקורונה החדש - הוראת שעה - תיקון מס' 216)(הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה), התש"פ-2020 (להלן: "חוק הביטוח הלאומי"). להלן עיקרי חוק הביטוח הלאומי:

בהתאם לחוק הביטוח הלאומי, עובד יהא זכאי לקבלת דמי אבטלה אם פוטר ע"י מעסיקו או שהוצא לחופשה ללא תשלום ע"י מעסיקו בין התאריכים 1.3.2020-16.8.2020 (להלן: "התקופה הקובעת"). כמו כן, מי שנגמרו לו ימי האבטלה מ-1.3.2020 ואילך, וכן מי שנגמרו לו ימי האבטלה לפני 1.3.2020 והפסיק לעבוד מ-1.3.2020 עד 16.8.2020 - נאריך לו את תקופת הזכאות לדמי אבטלה עד ל-16.8.2020.

מי שנגמרו לו ימי האבטלה בינואר או בפברואר 2020 ולא חזר לעבודה - יקבל דמי אבטלה מ-1.7.2020 עד 16.8.2020.

מבוטח אשר הופסקה העסקתו בתקופה הקובעת ולא זכאי לדמי אבטלה עקב כך שלא צבר תקופת אכשרה בת 12 חודשים, אולם צבר 6 חודשי אכשרה לפחות, יהא זכאי לדמי אבטלה כדלקמן:

87 ימים - אם מלאו לו 45 שנים או שמלאו לו 35 שנים וישנם שלושה תלויים בו.

69 ימים - אם מלאו לו 35 שנים או אם טרם מלאו לו 35 שנים וישנם שלושה תלויים בו.

35 ימים - אם הוא מבוטח כאמור בפסקאות 2 או 3 להגדרה "מבוטח" שבסעיף 158 אף אם חלק מתקופת הזכאות לפי פסקה זו חל לאחר תום התקופה של שנה מתום השירות כאמור באותה הגדרה, ובלבד שתקופת הזכאות היא רצופה והחלה לפני תום השנה;

34 ימים - אם מלאו לו 25 שנים וטרם מלאו לו 28 שנים.

25 ימים - אם טרם מלאו לו 25 שנים.

50 ימים - בכל מקרה אחר.

דמי אבטלה ישולמו למבוטח שהעסקתו הופסקה עקב הוצאתו לחופשה ללא תשלום, בהתקיים 2 תנאים מצטברים: הוא הוצא לחופשה ללא תשלום ביוזמת המעסיק לתקופה רצופה של 30 ימים לפחות והוא אינו זכאי לשכר בעד תקופת החלי"ת.

בהתאם לחוק הביטוח הלאומי, בתשלום דמי אבטלה, יורידו רק פעם אחת 5 ימים, גם אם המבוטח מקבל יותר מארבעה חודשים, לא ינכו שוב את החמישה ימים.

עוד נקבע בחוק הביטוח הלאומי, כי מבוטח שמקבל דמי אבטלה יוכל לקבל אבטלה יחד עם קצבאות אחרות עד ל-15.8.2020, הקצבאות הנן: דמי מזונות, הבטחת הכנסה, קצבת אזרח ותיק, קצבת שארים, קצבת נכות כללית.

תחילתו של חוק זה הנה ביום 28.6.2020.

הכותבת - מנהלת "כל עובד" מבית חשבים.פ.ס מידע עסקי בע"מ

אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.

מאמר

סוגיות בתשלום דמי הבראה

עו"ד מיטל דולב - בלם

מעסיקים רבים נוהגים לשלם דמי הבראה בחודשי הקיץ. הזכאות לדמי הבראה מוסדרת בהסכם הקיבוצי הכללי בדבר השתתפות המעביד בהוצאות הבראה ונופש ובצו ההרחבה שהוצא לו. להלן ריכוז העקרונות המנחים לתשלום דמי הבראה:

מי זכאי לדמי הבראה

בהתאם לצו ההרחבה בדבר השתתפות המעביד בהוצאות הבראה ונופש (להלן: "צו ההרחבה") עובד זכאי לתשלום דמי הבראה לאחר שהשלים את שנת עבודתו הראשונה במקום העבודה.

בפסיקה נקבע, כי: "אפילו אם רק יחצוץ יום בין זכאות לזכות נלווית לבין היעדרה, לא יתעלם בית הדין מתאריך הזכאות המדויק ולא 'יזיזו לאחור', כדי להקים זכאות שאיננה" [דבע נד/ 3-153 עודד גיינאו נ' ההסתדרות הכללית, דינים ארצי לעבודה 1994 (2) 986]. כלומר, די בכך שיחסר לעובד יום עבודה אחד, עד להשלמת שנת עבודה, כדי לשלול ממנו את הזכות לדמי הבראה.

עם זאת יודגש, כי בהתאם לפסיקת בית הדין הארצי לעבודה, עובד שפוטר לאלתר, אך היה משלים שנת עבודה לו הייתה ניתנת לו הודעה מוקדמת בה ממשיכים להתקיים יחסי עובד מעביד, יהיה זכאי לדמי הבראה [ע"ע 122/03 אבנר וקסמן נ' "אי.טי.סי" 24 מסביב לשעון ואח', דינים ארצי לעבודה 2007 (1) 1212].

עוד נקבע בצו ההרחבה, כי עובד שהשלים שנת עבודה יהיה זכאי גם לחלק היחסי עבור חלק מהשנה. מכאן שעל מעסיק המשלם לעובדיו, המועסקים מעל שנה, דמי הבראה בחודשי הקיץ, או בכל מועד נהוג אחר, לשלם עבור התקופה שחלפה מאז התשלום הקודם, ועבור מי שטרם שולמו להם דמי הבראה, התשלום הנו עבור שנה בתוספת החלק היחסי עבור חלק מהשנה.

יודגש כי בהתאם לצו ההרחבה, עובד זכאי לדמי הבראה מבלי שיהיה עליו להוכיח או להראות ששהה בבית הבראה או בכל צורת נופש אחרת.

בהתאם לצו ההרחבה, עובד שמסיים את עבודתו וטרם חלפה שנה ממועד התשלום האחרון זכאי עם סיום עבודתו, לתשלום החלק היחסי עבור חלק מהשנה.

התיישנות תביעה לתשלום דמי הבראה

ביום 8.1.2017 פורסם ברשומות צו הרחבה בדבר השתתפות המעביד בהוצאות הבראה ונופש, המרחיב את תחולת ההסכם הקיבוצי הכללי, מיום 10.7.2016. צו ההרחבה קובע, כי ניתן יהיה לתבוע דמי הבראה, במידה ולא שולמו, גם אם יחסי העבודה התנתקו, לתקופה של 7 שנים, שהיא תקופת ההתיישנות הכללית הקבועה בחוק ההתיישנות, תשי"ח-1958, ולא שנתיים בלבד, כפי שהיה קבוע בצו ההרחבה הבסיסי.

מועד תשלום דמי הבראה

צו ההרחבה קובע, כי קצובת הבראה תשולם באחד מחודשי הקיץ, מחודש יוני ועד חודש ספטמבר, אלא אם הוסכם או נהוג מועד אחר במקום העבודה. כלומר, אין חובה על פי צו ההרחבה לשלם את קצובת הבראה במועד כלשהו, ואפשר לשלמה במועדים שונים ובלבד, שהדבר נעשה בהסכמת העובדים, או בהתאם לנוהג במקום העבודה.

כאמור, תשלום דמי הבראה נעשה בדרך כלל מידי שנה באחד מחודשי הקיץ. עם זאת, קיימות אפשרויות נוספות לתשלום דמי הבראה:

תשלום דמי הבראה מידי חודש

בפסיקה נקבע כי אין כל מניעה, כי יפוצל התשלום בגין דמי הבראה, כך שהוא ישולם לשיעורין במהלך חודשי השנה ובלבד, שהעובד הסכים לתשלום באופן האמור [תבע 35-794/97 בלפר אביבה נ' אבי בן אבו מספרה במלון המלך דוד, דינים אזורי לעבודה 1998 (3) 727].

לפיכך מעסיק יכול לשלם לעובדיו דמי הבראה מידי חודש, ובלבד שניתנה לכך הסכמה מפורשת מצד העובדים.

שכר כולל דמי הבראה

סעיף 5 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 אוסר לכלול בשכרו של עובד שחוק שעות עבודה ומנוחה חל עליו, גמול שעות נוספות, גמול עבודה במנוחה השבועית, דמי חופשה, תמורת חופשה או פדיון חופשה, אלא אם נקבע אחרת בהסכם קיבוצי לגבי שעות נוספות או גמול עבודה במנוחה שבועית, ואותו הסכם אושר לעניין זה על ידי שר העבודה.

ביה"ד הארצי התייחס לאפשרות לכלול רכיבים אחרים בשכר וקבע כי המחוקק היה מודע לעניין "השכר הכולל" ואסר עליו רק בנושאים מוגדרים, ולפיכך, אין מניעה להסכים על שכר כולל

סיכום של דברים
מעסיקים רבים נוהגים לשלם דמי הבראה בחודשי הקיץ. הזכאות לדמי הבראה מוסדרת בהסכם הקיבוצי הכללי בדבר השתתפות המעביד בהוצאות הבראה ונופש ובצו ההרחבה שהוצא לו. להלן ריכוז העקרונות המנחים לתשלום דמי הבראה.

בתחומים אחרים [דבע שן/1-7 אליקים הדי נ' אורינט קולור תעשיות צילום (1986) בע"מ, פדי כג (1) 45].

בפסיקה נקבע כי קביעת שכר כולל צריכה להיות מפורשת וחד-משמעית [ע"ב (ת"א) 913731/99 ברזילאי אריק נ' המועצה דתית ראש העין מחלקת כשרות ברבנות ושות', עב' טז, 507; דב"ע 3-63/98 גלי בובליל נ' א.צ שירותים משפטיים בע"מ, פד"ע לב 91].

עוד קבע בית הדין הארצי לעבודה, כי יש לעדכן את השכר הכולל כאשר מתעדכן תעריף הרכיב הכלול בו, למשל כאשר מתעדכן תעריף יום הבראה [דבע שן/1-7 אליקים הדי נ' אורינט קולור תעשיות צילום (1986) בע"מ, פדי כג (1) 45].

הוצאת העובדים לנופש בפועל כתחליף לתשלום דמי הבראה

בית הדין האזורי לעבודה קבע, כי ככלל אין לפסול תשלום דמי הבראה בדרך של מימון נופש במקום תשלום דמי הבראה. עם זאת, בית הדין התנה זאת בשני תנאים: האחד הוא, כי על המעביד להודיע מראש לעובדיו, כי יציאתם לנופש היא על חשבון דמי הבראה להם הם זכאים. התנאי השני הוא, כי העובדים הסכימו לכך, בין במפורש ובין בדרך ההתנהגות על ידי עצם יציאתם לנופש [תבע נד/3-196 אריאלה מילר נגד תוריקו נסיעות ותיירות בע"מ, דינים אזורי לעבודה 1997 (2) 1246].

כלומר, מעביד אינו יכול לחייב את העובדים שלו לצאת לנופש על חשבון תשלום דמי הבראה בפועל והבחירה אם לצאת לנופש במקום לקבל דמי הבראה היא בידי העובד בלבד.

רישום דמי הבראה בתלוש השכר

סעיף 24 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 מסדיר את חובות המעסיק ביחס לתלוש השכר. החוק מפרט בתוספת לו את הפרטים שיש לכלול בתלוש השכר וקובע בסעיף 5(3) לתוספת כי יש לפרט בתלוש "תשלומים אחרים, נוסף על השכר הרגיל, לרבות גמול שעות נוספות ומנוחה שבועית, פרוין עבודה, דמי הבראה, דמי חופשה, דמי מחלה, תשלום על חשבון תגמול למשרת במילואים ויתרת תגמול כאמור, וכיוצא באלה; יש לפרט לגבי תשלומים כאמור בפסקה זו את סוג התשלום, את מספר היחידות שעבורן שולם - אם הוא משולם לפי יחידות, ואת סכום התשלום;".

חישוב הזכאות

על פי צו ההרחבה תשלום דמי הבראה מתבצע לפי מספר ימי הבראה המגיעים לעובד בכל שנה בהתאם לוותק במקום העבודה, כשהם מוכפלים בשיעור התשלום בגין יום הבראה, המתעדכן מידי שנה.

הזכאות לימי הבראה על-פי צו ההרחבה למגזר הפרטי:

ותק בשנים	ימי הזכאות
1	5
2-3	6
4-10	7
11-15	8
16-19	9
20	10

יודגש, כי יש לבחון האם חל על הצדדים הסכם קיבוצי, צו הרחבה, הסדר או הסכם אישי הקובעים אחרת.

מחיר יום הבראה

החל מיוני 2020 עומד תעריף יום הבראה במגזר הציבורי על סך של 429 ש"ח.

החל מיולי 2015 מחיר יום הבראה במגזר הפרטי יהיה ללא שינוי משנה קודמת - 378 ש"ח לכל יום הבראה.

חישוב דמי הבראה במשרה חלקית

צו הרחבה קובע כי: "לעובדים במשרה חלקית תשולם קצובת הבראה באופן יחסי לחלקיות המשרה".

לפיכך, ובהתאם להוראות צו ההרחבה שלעיל, על מנת לחשב את דמי הבראה המגיעים לעובדים במשרה חלקית, יש להכפיל את אחוז המשרה בדמי הבראה המגיעים לעובד במשרה מלאה, המחושבים בהתאם לתעריף ליום הבראה ולמכסת ימי הבראה המגיעים לעובד, על פי וויתקו.

יצוין, כי בית הדין הארצי לעבודה קבע, כי לצורך חישוב זכאות דמי הבראה לעובד בחלקיות משרה, יש לערוך בהתאם לחלקיות המשרה המדויקת של העובד, לפי שעות עבודתו בפועל, ביחס לשעות העבודה במשרה מלאה [דבע (ארצי) נז/57-3סנונית הדגמות וקידום מכירות (1989) בע"מ נגד שלומית פרץ, דינים ארצי לעבודה 1997 (1) 506].

הזכאות לדמי הבראה בגין תקופות היעדרות

חופשה ללא תשלום

בהתאם לצו ההרחבה, לקביעת תקופת הזכאות לא תובא בחישוב היעדרות בשל חופשה ללא תשלום.

מחלה בתשלום

בהתאם לסעיף 7 לחוק דמי מחלה, התשל"ו-1976, דין דמי מחלה כדין שכר עבודה. לפיכך תקופת היעדרות בשל מחלה בגינה העובד מקבל דמי מחלה תהווה וותק לעניין זכאות לדמי הבראה.

חופשה שנתית

בהתאם לסעיף 17 לחוק חופשה שנתית, התשי"א-1951 דין דמי חופשה כדין שכר עבודה. לפיכך תקופת היעדרות בשל חופשה שנתית בגינה העובד מקבל דמי חופשה תהווה וותק לעניין זכאות לדמי הבראה.

חופשת לידה

בהתאם לצו ההרחבה, לקביעת תקופת הזכאות לעניין תשלום דמי הבראה תובא בחשבון תקופת חופשת הלידה על פי חוק.

על פי סעיף 6(ב) לחוק עבודת נשים, תשי"ד-1954 (להלן: "חוק עבודת נשים"), חופשת הלידה היא עשרים ושישה שבועות. חופשת הלידה של עובדת, שעבדה פחות משנים עשר חודשים לפני יציאתה לחופשת לידה היא חמישה עשר שבועות.

שמירת הריון

סעיף 7(ג)1 לחוק עבודת נשים קובע כי היעדרות לרגל שמירת הריון "לא תפגע בזכויות התלויות בוותק אצל מעבידה".

בהתבסס על הוראה זו קבע בית הדין האזורי לעבודה כי יש לקחת את תקופת שמירת ההריון כוותק לחישוב דמי הבראה. עם זאת, בית הדין ציין כי מדובר בשאלה עקרונית שלא ניתנה בה הכרעה בפסיקה של בית הדין הארצי [דמ 2397/03 אור (שבת) לי נגד צוברי דליה ואח', דינים אזורי לעבודה 2004 (16) 1083].

הכותבת – מנהלת "כל עובד" מבית חשבים.פ.ס מידע עסקי בע"מ

אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.

הסכם קיבוצי

הסכם קיבוצי כללי – דמי הבראה

ביום 9.7.2020 נחתם הסכם קיבוצי בין נשיאות הארגונים העסקיים לבין ההסתדרות הכללית בעניין דמי הבראה. בהתאם להסכם הקיבוצי, גובה השתתפות המעסיק בהוצאות הבראה והנופש של עובדיו לכל יום הבראה ימשיך לעמוד בשנת 2020 על 378 שקלים חדשים. הסכם זה יהיה בתוקף עד 30.6.2021.

סיכום של דברים
ביום 7.7.2020 פרסם
המוסד לביטוח לאומי

חוזר

עדכונים בנושא אבטלה מתאריך 7 ביולי 2020

ביום 7.7.2020 פרסם המוסד לביטוח לאומי חוזר ובו עדכונים שהתקבלו בנושא דמי אבטלה. להלן עיקרי החוזר:

הארכת תשלום דמי האבטלה עד ל- 16.8 למי שנגמרו ימי הזכאות

מי שנגמרו לו ימי האבטלה מ- 1.3.20 ואילך, וכן מי שנגמרו לו ימי האבטלה לפני 1.3.20 והפסיק לעבוד מ-1.3 עד 16.8 - נאריך לו את תקופת הזכאות לדמי אבטלה עד ל-16.8.20.

שימו לב, המשך התשלום יהיה אוטומטי למי ששנת האבטלה שלו עדיין בתוקף, וגם למי שהסתיימה שנת האבטלה מ-1.3.20 ואילך.

כלומר, מובטלים שקיבלו דמי אבטלה בזמן משבר הקורונה, ושנת האבטלה שלהם הסתיימה לאחרונה, לא יצטרכו להגיש תביעה חדשה. אנחנו נערכים לחדש לכם את התשלום באופן אוטומטי, אם עדיין לא חזרתם לעבודה. נעדכן אתכם בהמשך על מועד התשלום.

תשלום דמי אבטלה למי שסיים את ימי הזכאות שלו בחודשים ינואר ופברואר 2020

מי שנגמרו לו ימי האבטלה בינואר או בפברואר 2020 ולא חזר לעבודה - יקבל דמי אבטלה מ-1.7.20 עד 16.8.20.

לקבלת דמי האבטלה יש להתייצב אונליין באתר שירות התעסוקה.

שימו לב, התשלום יהיה באופן אוטומטי למי שהתייצב בשירות התעסוקה, ואין צורך להגיש תביעה.

קיצור תקופת האכשרה לדמי אבטלה למי שפוטר עד 16.8

מי שפוטר או שמעסיקו הוציא אותו לחל"ת, מ-1.3.20 עד 16.8.20, ויש לו לפחות 6 חודשי עבודה ב-18 החודשים האחרונים, יוכל להיות זכאי לדמי אבטלה. במקרה זה הזכאות היא למחצית מימי האבטלה לעומת מי שצבר 12 חודשי עבודה.

שימו לב, אנו נבדוק שוב את התביעות שנדחו בשל אי צבירת תקופת אכשרה למי שהפסיקו לעבוד מ-1 במאי 2020, ונעדכן את הזכאים.

הארכת תקופת תשלום דמי אבטלה ביחד עם קצבה נוספת

מקבלי דמי אבטלה יקבלו דמי אבטלה ביחד עם הקצבאות האלה עד ל-15.8.20.

דמי מזונות, הבטחת הכנסה, קצבת אזרח ותיק, קצבת שארים וקצבת נכות כללית

מידע למי שהוצא לחל"ת חוזר

מבוטח שהוצא לחל"ת, חוזר לעבודה והוצא שוב לחל"ת, צריך לבצע את הפעולות הבאות, כדי שנבדוק את זכאותו להמשך תשלום דמי אבטלה.

חשוב לדעת! הזכאות לדמי אבטלה תיבדק רק אם החל"ת החוזר הוא לתקופה של 30 ימים לפחות.

מי שהוצא לחל"ת חוזר בשנת האבטלה או ששנת האבטלה שלו הסתיימה מ-1 למרץ 2020 ואילך עליו לחזור ולהתייצב באתר שירות התעסוקה, ולשלוח לנו באתר מכתב מהמעסיק הכולל את תקופת החל"ת הצפויה.

אין צורך בהגשת תביעה חדשה לדמי אבטלה.

מי שעבד אצל כמה מעסיקים

● **מי שעבד בשני מקומות עבודה, הוצא לחל"ת בשניהם, חזר לעבוד במקום עבודה אחד והוצא שוב לחל"ת** - צריך לשלוח לנו באתר מכתב מהמעסיק הכולל את תקופת החל"ת הצפויה. אין צורך בהגשת תביעה חדשה לדמי אבטלה.

● **מי שעבד בשני מקומות עבודה, הוצא לחל"ת ממקום עבודה אחד, ואז הוצא לחל"ת ממקום העבודה השני** - צריך לשלוח לנו באתר מכתב מהמעסיק השני הכולל את תקופת החל"ת הצפויה. אין צורך בהגשת תביעה חדשה לדמי אבטלה.

סיכום של דברים
ביום 7.7.2020 פרסם המוסד לביטוח לאומי חוזר ובו עדכונים שהתקבלו בנושא דמי אבטלה.

עורכת: עו"ד מיטל דולב-בלט | ביצוע גרפי: ברקת ורשבסקי

אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.